

եղբայրները. մանրամասնութիւնները տեսնել (Չաւչ. Բ. էջ 241, 250-55, 517-520): Այս պատմական տեղեկութիւնները ի մտի ունենալով հաւանական չէ՞ որ Բիւզանդական այս հայ զօրակա- նաց մայրը Շուշանիկ Երուսաղէմ ուխտի եկած եւ վախճանած ըլլայ հոն, և իբր մայրը երկու երախտաւոր զինուորականնե- րուն, թաղուած է Հայոց Ս. Կարապետի գաւիթը, յատկացուե- լով անոր գեղակերտ մողայիքներով տապան մը Արտաւանի ձեռ- քով, և յանուն իր եղբօրը Վահանին ալ կանգնելով Եգիպտացի անապատականին՝ Նսայիի եւ այլ Հարց համանման շիրիմ մը, հոն ամփոփելով անոնց նշխարները:

## Մժավանք

Անաստաս վրդ. իր Յուցակին մէջ այս վանքը հետեւեալ կերպով կը ծանօթագրէ. «Մըժայ վանքն, որ յանուն սբ. Քա- ռասնիցն, զոր այժմ Տաճիկք ունին». իսկ Կաղանկայտուացին կ'ըսէ. «Մրուվայ վանք սուրբ Քառասունքն ի նոյն կողմն եւ մերձ ի նա, զոր այժմ տաճիկն ունի (նոյն, ակոյ): Ալիշան եւ Աստուածատուր եպօ. կը կարծեն թէ Մժավանքը պիտի ըլլայ Մժէժավանք. վասն զի Մեծ անուն չունինք. բայց մենք աւելի հաւանական կը նկատենք թէ Մժավանքը պիտի ըլլայ Մժժավանք. Կաղանկայտուացիին Մրուվայ վանք ըսածը բոլորովին անհաս- կանալի է: Մեր պատմութեան մէջ երկու Մժեծ Գևորգի ունինք, մին՝ 518ին, մարզպան Պարսից կողմէն, ի Դուին, 30 տարի մարզպանութիւն ըրած, շինարարութեամբ համբաւեալ և բա- րեկամ Թրակացի Յուստինիանոս կայսեր (Չաւչ. Ա. էջ 237-255), իսկ միւսը՝ նոյնին սերունդէն, Հերակլի օրով. Յունաց բաժնին զօրավար, որ մինչև անգամ կայսր ընտրուեցաւ, բայց իսկոյն սպաննուեցաւ (ակոյ, էջ 528): Բայց մենք աւելի հաւանական կը նկատենք որ Մժժավանքը շինուած կամ նորոգուած է յա- նուն առաջնոյն: Սակայն Պետրոս վրացիին կենսագիրը, զոր նա- խընթացով յիշեցինք, կը պատմէ թէ՛ Հռովմայեցի կրտսերն Տի- կին Մելանիա (✠ 439) Զիթենեաց լերան վրայ, Բյրի եկեղեցւոյն մօտիկ, երկու վանքեր կը շինէ, արանց ու կանանց, և հո'ն կը գետեղէ Հայոց Սերաստիայէն բերել տուած 40 վկաներու նըշ- խարները, որոնց վրայ կ'աւելցնէ նաև Պետրոս վրացիին բեա-